

ملې ډیموکراټیک انسټیټیوټ (NDI) په افغانستان کې د کتنې یو ماموریت په لاره اچوي او په ترڅ کې یې په دې هېواد کې د اپریل میاشتې د ۵ مې (د وري میاشتې دې ۱۶ مې) نېټې د ولسمشریزو او ولایتي شوراګانو د ټاکنو له لړۍ څخه دمخه، په بهیر کې او وروسته شنه ترسره کوي.

د ولسمشریزو ټاکنو نوماندې د ټاکنو د دوهم پړاوو لپاره د ټاکنیزو سیالیو له پیل سره د ملاتړ د ترلاسه کولو په لټه کې دي.

په لومړي پړاوو کې احمدزي د ولسمشریزو ټاکنو له نوماند عبدالرب رسول سیاف څخه ملاتړ کولو. د ښاغلي سیاف د دفتر استازي وویل چې احتمالاً په څو ورځو کې به ښاغلي سیاف پرېکړه وکړي چې له چا څخه ملاتړ وکړي. ښاغلي سیاف د ټاکنو په لومړي پړاوو کې ۷,۰۴ سلنه رایې ترلاسه کړې وې، چې دا نوموړی یې د ۸ نوماندو له ډلې په څلورم مقام کې راووست.

د مې په ۲۱ نېټه، د ولسمشریزو ټاکنو نوماند محمد داود سلطانونی اعلان وکړ چې نوموړی به د ټاکنو په دوهم پړاوو کې له اشرف غني څخه ملاتړ وکړي. سلطانونی د ټاکنو په لومړي پړاوو کې د ۰,۴۶ سلنه رایو په ترلاسه کولو سره د ۸ نوماندو له ډلې څخه ۷ مقام کې خپل کړی وه.

دواړه نوماندې عبدالله عبدالله او اشرف غني احمدزي دا اونۍ د ولسمشریزو ټاکنو د دویم پړاوو لپاره د ټاکنیزو سیالیو له پیل سره سم د سیاسي اغېزناکو شخصیتونو د ملاتړ په ترلاسه کولو بوخت وو.

ښاغلي غني د احمد ضیاء مسعود ملاتړ ترلاسه کړ، احمد ضیاء مسعود د ولسمشرۍ په لومړي پړاوو کې د ولسمشر حامد کرزي د لومړي مرستیال په توګه دنده ترسره کړې ده. غني ژمنه وکړه چې د ټاکنو په دویم پړاوو کې د بریا په صورت کې به ښاغلي مسعود د اقتصادي کمېټې د مشر په توګه وټاکي چې اړونده کمېټه له ۸ وزارتو څخه به څارنه کوي. مسعود د ټاکنو په لومړي پړاوو کې د ولسمشریزو ټاکنو د نوماند زلمي رسول د لومړي مرستیال په توګه چې د مې میاشتې د ۵ نېټې په ټاکنو کې یې ۵ ځای خپل کړ او د ټاکنو په دویم پړاوو کې یې له عبدالله عبدالله څخه ملاتړ وکړ، ټاکنو ته ولاړ وه.

عبدالله د پېژندل شوي سوداګر او د ولسمشر کرزي ورور محمود کرزي ملاتړ ترلاسه کړ. عبدالله په همدې توګه د ملي امنیت د ریاست د پخواني مشر او د شنه بهیر (روند سین) د رهبر امرالله صالح ملاتړ ترلاسه کړ (دا بهیر په آنلاین بڼه دا ځوانانو یوه سیاسي ډله ده کوم چې ادعا کوي ۵۰,۰۰۰ تنه غړي لري).

غني د تېرو ولسمشریزو ټاکنو د یو بل نوماند د مرستیال، سید حسین انوري ملاتړ ترلاسه کړ. انوري هغه کس دی چې د ټاکنو له لومړي پړاوو څخه د عبدالرحیم وردګ تر په شا کېدو وړاندې، د نوموړي ترڅنګ ټاکنو ته ولاړ وه. انوري د افغانستان د خلکو د اسلامي حرکت په نوم د یوه ګوند مشري پرغاړه لري.

د الکوزیو د قوم ۲۵ تنو مشرانو هم له ښاغلي غني څخه ملاتړ اعلان کړ. د دې قوم ګڼ شمیر کسانو په تیرو ټاکنو کې له زلمي رسول څخه ملاتړ وکړ. په همدې توګه ښاغلي غني د مجاهدینو د پخواني مشر احمدشاه احمدزي ملاتړ ترلاسه کړ، احمدشاه احمدزي له ۱۹۹۲ کال څخه تر ۱۹۹۶ کاله پورې د افغانستان د لومړي وزیر په توګه دنده ترسره کړې ده او په ۲۰۰۴ کال کې ولسمشریزو ټاکنو ته ولاړ وه. د ټاکنو

د وروستيو مالوماتو لنډيز

- طلوع نیوز راپور ورکړ چې د ټاکنو خپلواک کمېسیون څرګنده کړه چې که چېرې د ولسمشرۍ دفتر د هغو حکومتي چارواکو پر وړاندې کوم چې په ټاکنو کې د لاسوهنې په تور تورن دي، ګام پورته نه کړي، نو دا کمېسیون به یې نومونه په ډاګه کړي.
- طلوع نیوز راپور ورکړ چې د ټاکنو خپلواک کمېسیون د ټاکنو د دویم پړاوو څارنې لپاره د نوماندو ۷۰,۰۰۰ استازو ته باور لیکونه ویشلي دي.
- د ولایتونو له مرکزونو څخه ولسوالیو ته د ټاکنیزو توکو استول تر اوسه پورې نه دي پیل شوي او تمه کېږي چې له ۲۴ څخه نیولې تر ۴۸ راتلونکو ساعتونو پورې پیل شي.

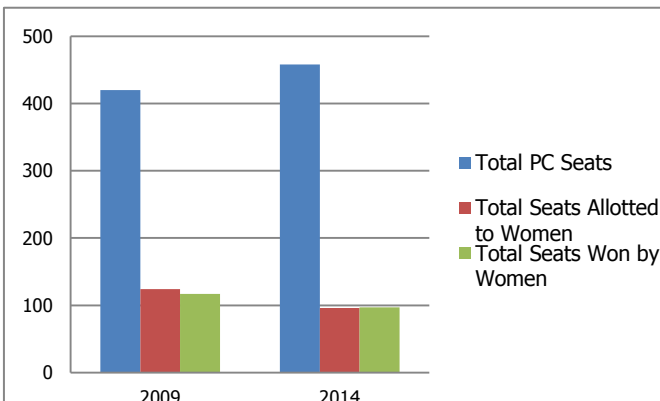
د ولایتي شوراګانو د ټاکنو پایلې د بنځینه نوماندو څخه شوی ملاتړ څرګندوي

د اپریل د میاشتې د ۵ نېټې د ټاکنو د لومړنیو پایلو پر بنسټ، بنځینه نوماندو د ولایتي شورا ۲۱ سلنه څوکۍ خپلې کړې دي. دا شمېره د ۲۰ سلنه څوکيو سهميې څخه چې بنځو لپاره د ټاکنو په قانون کې ځانګړې شوې، څه نا څه لوړه ده، خو په تیرو ټاکنو کې ۲۵ سلنې څخه ټیټه ده.

د لومړنیو پایلو پر بنسټ، له ۹۷ ګټونکو بنځینه نوماندو له ډلې څخه، ۱۸ تنه یې له سهميې پرته دي. د دې ۱۸ څوکيو څخه شپږ په کابل، درې په دایکندي او دوه د هلمند په ولایت کې دي. همداشان، بنځینه نوماندې د هرات، کنډز، وردګ، سمنګان، فراه، لوګر او نیمروز ولایتونو کې هم د سهميې څخه پرته ګټونکې شوې دي.

د کابل په ولایت کې درې بنځینه نوماندو تر ټولو نورو نوماندو لوړې رایې ترلاسه کړې دي، دا په داسې حال کې ده چې د دایکندي په ولایت کې یوې بنځه نوماندې تر ټولو لوړې رایې ترلاسه کړې دي. د نیمروز په ولایت کې یوې بنځه نوماندې دویمه درجه لوړې رایې خپلې کړې دي.

د اپریل د ۵ نېټې په ټاکنو کې د هېواد په ۲۷ ولایتونو کې بنځینه نوماندو د ۲۰۰۹ کال د ټاکنو پرتله ډیرې رایې خپلې کړې دي. په شپږو ولایتونو کې بنځینه نوماندو لږې رایې او په یو ولایت کې شاوخوا په پخوا په کچه رایې ترلاسه کړې دي.

د ولایتي شوراګانو د ټاکنو ورسټۍ پایلې و ځنډېدې

د ولایتي شوراګانو ورسټۍ پایلې به تر هغه پورې چې د ټاکنیزو شکایتونو خپلواک کمېسیون له ۲۰۰۰ څخه ډېر شکایتونو څېړي، وځنډېږي.

د ټاکنو خپلواک کمېسیون د خپل مهالویش پر بنسټ په پام کې نیوله وه چې باید ورسټۍ پایلې د جون میاشتې په ۷مه نېټه اعلان کړي، خو دا کمېسیون باید د جون میاشتې تر ۱۲ نېټې پورې چې د ټاکنیزو شکایتونو د خپلواک کمېسیون لخوا ورته د شکایتونو په اړه تر پرېکړې استول کيږي، منتظر پاتې شي. د ولایتي شوراګانو د ټاکنو په اړه د ټول ټال ۲۰۰۰ ټاکنیزو شکایتونو له ډلې څخه ۱۶۳۶ یې د لومړنیو پایلو په هکله دي. د ټاکنیزو شکایتونو خپلواک کمېسیون څرګنده کړه چې دا پرېکړې کېدای شي ورسټۍ پایلې بدلې کړي.

د ټاکنیزو شکایتونو خپلواک کمېسیون د مې میاشتې د ۲۰ نېټې د لومړنیو پایلو له اعلان وروسته د شکایتونو د ثبت لپاره ۲۴ ساعته ځانګړې کړې وو، خو د ګڼ شمېر شکایتونو د شتون په وجه، دا موده ۴۸ ساعتونو ته وغځول شوه.

د ټاکنیزو شکایتونو خپلواک کمېسیون څرګنده کړه چې ډېری ثبت شويو شکایتونو دا بیانوله چې د اعلان شویو رایو شمېر د هغو رایو د شمېر پرتله کوم چې د پایلو په فورمه کې ثبت شوی، کم وه .

د ټاکنیزو شکایتونو د خپلواک کمېسیون ویاند نادر محسني په یوه خبري ناسته کې وویل: "زموږ سره ډېری ثبت شوي شکایتونه په دې اړه دي چې د ټاکنو خپلواک کمېسیون په لومړنیو پایلو کې د رایو شمېر د رښتینو رایو د شمېر پرتله ټیټ اعلان کړی دی. که چېرې اړوند موارد له مدارکو او شواهد سره وې اویا تائید شي، نو کېدای شي چې په ورسټیو پایلو کې بدلون رامنځته شي."

د ټاکنو خپلواک کمېسیون څرګنده کړه چې دې کمېسیون له ۱۰۰۰ څخه زیات د رایې اچوونې مرکزونه د ولایتي شوراګانو د رایو شمېرنې پرمهال تفتیش کړي دي او له ۱۵۰۰ څخه زیاتو د رایې اچوونې محلونو رایې بیاځلي شمېرل شوي دي. د ټاکنو خپلواک کمېسیون د ۵۸۸ محلونو رایې باطلې اعلان کړې.

د ټاکنیزو شکایتونو خپلواک کمېسیون به د مې میاشتې له ۲۱ څخه د جون میاشتې تر ۵ نېټې پورې د دې شکایتونو په اړه به ورځني غونډې ولري. دا غونډې به د زونونو پر بنسټ تنظیم شي.